

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2001:22 av Marie-Louise Sellin m fl (s) om införande av hederspris till skolor som arbetar förebyggande för att främja barns hälsa

Föredragande landstingsråd: Stig Nyman

Ärendet

Motionärerna föreslår att landstinget instiftar ett årligt hederspris till de skolor i länet som kan visa att de aktivt arbetar förebyggande för att främja barnens hälsa.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att ta upp frågan med Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) om att inrätta ett årligt hederspris till de skolor i länet som arbetar förebyggande för att främja barns hälsa.

att i övrigt anse motionen besvarad.

Skolan är en viktig arena för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, som bör stimuleras på olika sätt. Det pågår en mängd olika projekt i länets skolor i hälsofrämjande syfte. Erfarenheten visar att ett samlat grepp där skolmiljö, hälsa, hälsofostran och lärande binds samman är det mest effektiva.

Motionärerna tar upp andra faktorer som t ex stillasittande liv framför datorer och TV samt felaktiga kostvanor, som en orsak till dålig kondition och övervikt. Skolan ska lära ut bra kostvanor och stimulera till aktivitet genom bl a skolidrott. Det är dock viktigt att föräldrarna tar sitt ansvar för barnens hälsa.

Det finns erfarenheter från olika projekt som bör systematiseras och följas upp. För att dessa projekt ska få en positiv effekt är det viktigt att det finns klara bedömningskriterier som stimulerar en samlad och långsiktig utveckling. Detta arbete måste bedrivas i nära samarbete med kommunerna. Det naturliga är att kommunerna, om de så önskar, premierar de skolor som arbetar förebyggande för att främja barnens hälsa.

Landstingsstyrelsen anser att det kan vara en uppgift för Kommunförbundet Stockholms län (KSL) att initiera ett sådant hederspris. Landstinget är berett att samverka med KSL om kriterierna för ett sådant pris. I detta sammanhang bör frågan om KSL och landstinget gemensamt ska stå för utmärkelsen tas upp till diskussion.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 9 oktober 2002.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 22 oktober 2002.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s- och v-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och v-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

Mp-ersättaren antecknade följande särskilda uttalande:

”Miljöpartiet avser att i landstingsfullmäktige yrka bifall till motionen.”

Ärendet och dess beredning

Marie-Louise Sellin m fl (s) har i en motion (bilaga), väckt den 15 maj 2001, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att Stockholms läns landsting instiftar ett årligt hederspris som en uppmuntran till de skolor i länet som kan visa att de aktivt arbetar förebyggande för att främja barnens hälsa.

Yttrande har inhämtats från hälso- och sjukvårdsnämnden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 29 januari 2002 avgett följande yttrande.

”Skolan är en viktig arena för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, som bör stimuleras på olika sätt. Kunskapen om att en hälsofrämjande skola i vid mening är en viktig förutsättning för en lärande skola, vinner alltmer stöd i internationell forskning. Det pågår en mängd olika projekt i länets skolor i hälsofrämjande syfte. Erfarenheten visar att ett samlat grepp där skolmiljö, hälsa, hälsofostran och lärande binds samman är det mest effektiva.

Motionärerna tar upp andra faktorer som t ex stillasittande liv framför datorer och TV samt felaktiga kostvanor, som en orsak till dålig kondition och övervikt. Skolan ska lära ut bra kostvanor och stimulera till aktivitet genom bl a skolidrott. Det är dock viktigt att föräldrarna tar sitt ansvar för barnens hälsa.

Det finns erfarenheter från olika projekt t ex Skolhälsopeng i nordvästra sjukvårdsområdet, Skolprojektet inom Samhällsmedicin, miljö- och hälso-diplomering av skolor i Nynäshamns kommun. Dessa erfarenheter bör systematiseras och följas upp. För att dessa projekt ska få en positiv effekt är det viktigt att det finns klara bedömningskriterier som stimulerar en samlad och långsiktig utveckling. Detta arbete måste bedrivas i nära samarbete med kommunerna. Det naturliga är att kommunerna, om de så önskar, premierar de skolor som arbetar förebyggande för att främja barnens hälsa. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att det kan vara en uppgift för Kommunförbundet Stockholms län (KSL) att initiera ett sådant hederspris.”

S- och v-ledamöterna *reserverade sig* till förmån för sitt förslag.

”Skolan är en viktig arena för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, som bör stimuleras på olika sätt. Kunskapen om att en hälsofrämjande skola i vid mening är en viktig förutsättning för en lärande skola, vinner alltmer stöd i internationell forskning. Det pågår en mängd olika projekt i länets skolor i hälsofrämjande syfte. Erfarenheten visar att ett samlat grepp där skolmiljö, hälsa, hälsofostran och lärande binds samman är det mest effektiva. I detta sammanhang finns det även möjlighet att lyfta in olika livsstilsfrågor.

Om ett hederspris ska få positiv effekt är det viktigt att det finns klara bedömningskriterier som stimulerar en samlad, långsiktig utveckling. Här finns erfarenheter från olika håll. Exempel är Skolhälsopeng i nordvästra sjukvårdsområdet, Skolprojektet inom Samhällsmedicin, miljö- och hälso-diplomering av skolor i Nynäshamns kommun, projekt kring jämlikhet i hälsa i skolan (ett samarbete mellan Landstingsförbundet och Samhällsmedicin), certifiering av hälsoskolor i Sörmlands läns landsting samt Hälsofrämjande skola (Healthy Schools) som koordineras av Statens Folkhälsoinstitut och Skolverket. Dessa erfarenheter bör systematiseras för att ligga till grund för ett hederspris.

Barnkonventionen, där Stockholms läns landsting har ett uppdrag, bör vara ett viktigt underlag att beakta då bedömningskriterier ska fastställas. Då det gäller att så långt möjligt garantera en långsiktighet i arbetet är uppföljningen av sådana utnämningar/priser av central betydelse.

Ett alternativ till utdelning av ett pris kan vara att utnämna/certifiera skolor till hälsofrämjande skolor i likhet med konceptet kring 'Säker och trygg kommun' eller 'Healthy City'-utnämningen som landstinget gör efter ansökan och kvalificering enligt vissa kriterier.

Motionens idé och syften tillstyrks, men en noggrann förberedelse och plan krävs för att uppnå dessa och ge innehållet både kvalitet och effektivitet. Även om skolverksamheten ligger utanför landstinget, är det rimligt att landstinget inom ramen för sitt folkhälsoarbete på olika sätt bidrar i detta arbete, då barn och ungdom är en av landstinget prioriterad grupp. Erfarenheten visar att det ofta behövs ett stöd för att utveckla och vidmakthålla liknande satsningar.”

Bilaga

Motionen

Dagligen kommer larmrapporter om hur dåligt våra barn mår, både fysiskt och psykiskt. Denna negativa utveckling måste bromsas upp snarast. Den fysiska ohälsan i form av t ex övervikt ökar risken för sjukdomar längre fram i livet, som t ex rygg- och knäproblem, diabetes m fl sjukdomar som i sin tur bidrar till förtidspensioneringar och långtidssjukskrivningar i vuxen ålder.

En av orsakerna till barnens fysiskt dåliga hälsa är bl.a. neddragningarna inom skolidrotten. Under de senaste åren har t ex gymnasieskolornas idrottsundervisning minskat med mellan 30 och 40 procent och inom grundskolorna 10 till 20 procent. Tillsammans med ett stillasittande liv framför datorer och TV, felaktiga kostvanor i form av snabbmat är det egentligen inte förvånande att våra barn idag i större utsträckning än någonsin tidigare uppvisar en dålig kondition och övervikt. Det är viktigt för barnets utveckling att idka någon form av fysisk aktivitet.

Brunfloprojektet som startade 1999 och är ett samarbete mellan skolan, idrottsförening och sex olika forskarteam. Genom att ha infört 45 minuters idrott dagligen för eleverna har man kunnat konstatera att resultatet av en sådan satsning varit mycket positiv. Den har inneburit att eleverna bland annat fått en bättre inlärningsförmåga. Lektionerna har blivit lugnare och eleverna trivs bättre i skolan. Många skolor i landet har sneglat på projektet och en förhoppning är att detta projekt får en vidare spridning.

Det kan tyckas att problemet är ett primärkommunalt ansvar, men om vi inte tillsammans med kommunerna försöker göra något åt den negativa trend som pågår kommer dessa barn på grund av följsjukdomar genom sin övervikt också att bli ett ansvar för sjukvården. Landstingets har ett ansvar att genom MVC, BVC och primärvård informera om riskerna med för lite fysisk aktivitet, kostråd osv. Men landstinget har också ett ansvar att stödja och uppmuntra kommunerna för att främja barnens hälsa.

En liten men ändå positiv uppmuntran till de skolor i länet som aktivt arbetar förebyggande för att barnen inte ska drabbas av onödig ohälsa är att instifta ett hederspris som utdelas årligen under trevliga former.

Med hänvisning till ovan sagda föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

LS 0105-0317

att Stockholms läns landsting instiftar ett årligt hederspris som en upp-
muntran till de skolor i länet som kan visa att de aktivt arbetar förebyggande
för att främja barnens hälsa.

Stockholm den 10 maj 2001

Marie-Louise Sellin

Per-Erik Kull

Janet Mackegård